1848. N°. 65.

DRENTSCHE COURANT.

Dingsdag, den 15 Augustus.

De GOUVERNEUR der Provincie DRENTHE, brengt hiermede ter kennis van de gegadigden, dat de aanbesteding van het **amoveren der oude gevangenis te Assen,** en van het doen van **eenige vernieuwings- en herstellingswerken,** welke was bepaald op **dingsdag** den **15** dezer maand, ten gevolge van opgekomene verhindering op dien dag **NIET** zal plaats hebben, maar als nu zal gehouden worden **op DINGSDAG den 22 dezer** des middags twaalf uur aan het locaal van het Gouvernement te *Assen.*

Assen, 14 *Augustus* 1848.

De Gouverneur voornoemd, *afwezig*,
Het Lid van Gedept. Staten, VOS.

De GOUVERNEUR der Provincie DRENTHE, brengt ter kennis van de belanghebbenden dat er ten gevolge van den buitengewoon hoogen waterstand geen aanvang kan worden gemaakt met de vernieuwings- en herstellings-werken aan de **SCHIPBORGER BRUG,** en dat dus de passagie over dezelve tot nadere bekendmaking zal kunnen blijven plaats hebben.

Assen, 14 *Aug.* 1848.
De Gouverneur voornoemd, *afwezig*,
Het Lid van Gedept. Staten, VOS.

Achtervolgens artikel 3 van Zijner Maj. besluit d.d. 6 Januarij 1831 n°. 68 (S.B. n°. 2), heeft Zijne Exc. de Minister van Financien, bij resolutie van den 10 dezer n°. 47, bepaald de prijzen, het opgeld daaronder begrepen, waarvoor de collecteurs, splitters en debitanten der Kon. Ned. Loterij de loten en gedeelten van dien, voor de vierde week der trekking van de laatste klasse der 205de Loterij, beginnende op maandag den 14 Augustus ek. zullen mogen uitgeven, te weten:

Bij verkoop: Geheele loten *f* 80; halve *f* 40; vijfde *f* 16; tiende *f* 8; twintigste *f* 4.

Wordende den belanghebbenden bij deze herinnerd, dat, bij voornoemd art. van Zr Ms besluit, uitdrukkelijk is vastgesteld, dat de collecteurs, splitters en debitanten gehouden zijn, om zich naar die prijsbepaling te regelen, en dezelve gedurig ter inzage voor het publiek beschikbaar te hebben.

Assen, 12 *Augustus* 1848.
De Gouverneur van Drenthe, *afwezig*,
Het Lid der Gedept. Staten, VOS.

De Secretaris van het **Genootschap ter bevordering van den Landbouw in Drenthe,** brengt ter kennis der Leden, dat de **derde algemeene vergadering** voor 1848, zal plaats hebben op vrijdag den 1 Sept. ek., des voormiddags ten 10 ure, op Dieverbrug.

De Secretaris voornoemd,
Dr VERVER.

Nederland.

Blijkens 't algemeen verslag der commissie van rapporteurs over de wetsontwerpen van grondwetsherziening, zijn daartegen, bij 't nader onderzoek in de afdeelingen, nog gewigtige bedenkingen gerezen.

1. Omtrent de zamenstelling der *Eerste Kamer* heerschte weder groot verschil van gevoelen; doch de meerderheid verklaarde zich zoodanig, dat men veilig stellen kan, dat de verwezenlijking van 't denkbeeld om de verkiesbaren voor die Kamer niet enkel uit hoog belasten maar tevens uit bepaalde categorien van personen, die door hun maatschappelijken stand, vroeger bekleede betrekkingen of uitblinkende wetenschappelijke verdiensten voor 't lidmaatschap dier Kamer bijzonder geschikt zijn, te doen bestaan, een beslissenden invloed zou kunnen uitoefenen op 't lot van 't wetsontwerp betrekkelijk de *Staten-Generaal.*

2. De overgroote meerderheid bleef zich, vooral ook met 't oog op de behoefte aan bezuiniging en vereenvoudiging, die zich als 't ware met elken dag sterker doet gevoelen, tegen 't voortdurend bestaan van den *Raad van State* verklaren.

3. De opneming der bepaling over 't *placet* bleef voor een niet onaanzienlijk aantal leden een onoverkomelijk bezwaar; velen vereenigden zich met die bepaling doch meestal onder voorwaarde dat de laatstelijk door de regering gegevene uitlegging der woorden *behoudens verantwoordelijkheid volgens de wet* niet in twijfel getrokken werd.

4. De meeste leden verklaarden ook nu de bepalingen over 't *onderwijs* dan alleen te kunnen goedkeuren, zoo in de Grondwet geschreven werd, dat overal in 't rijk van overheidswege voldoend openbaar lager onderwijs zal worden gegeven.

5. De groote meerderheid bleef hoogst wenschelijk achten, dat de bepaling over 't *regt van vereeniging* zoo gewijzigd en aangevuld worde, dat zoodanige regeling der uitoefening van dat regt, als de regering laatstelijk zelve verklaard heeft te bedoelen, mogelijk blijve.

6. De bedenkingen tegen de beide artikelen over de *wetgeving voor de kolonien* vroeger gerezen, wogen nu nog zwaarder. De overgroote meerderheid duchtte daarvan eene te ver uitgestrekte bemoeijenis der wetgeving van 't moederland met de kolonien. De groote meerderheid bleef van oordeel, dat de Grondwet de regeling van 't beheer en van de verantwoording der koloniale geldmiddelen aan de wet moest overlaten.

7. De Kamer blijft innig overtuigd, dat *vermindering van 't inkomen der kroon* niet slechts wegens 's lands financielen toestand hoogst wenschelijk zou zijn, maar ook zou kunnen bijdragen om de liefde, die de natie 't regerend stamhuis toedraagt, nog te verhoogen.

De bezwaren tegen 't *voorloopig kiesreglement* zijn door de daarin gebragte wijzigingen onoverkomelijk geworden. Door nu de keuze der nieuwe Kamers op te dragen, niet meer aan de tegenwoordige *verkiesbaren* maar aan de *stemgeregtigden*, doet hetzelve den census

veel te laag dalen, zonder de bij 't eerste ontwerp ontbrekende behoorlijke verhouding tusschen den census in de steden en dien ten platten lande daartestellen. De groote meerderheid stelt daarom voor, de keuze optedragen aan de verkiesbaren in de steden en aan de stemgeregtigden te platten lande, maar voor beide, waar het noodig is, den census zóó te wijzigen, dat hij, gelijk in de toekomst voor de kiezers der Tweede Kamer zal vereischt worden, nergens beneden *f* 20 dale of boven *f* 160 klimme. Bijna algemeen bleef men verkiezing voor de beide Kamers bij *volstrekte* en niet bij *betrekkelijke* meerderheid verlangen.

Tengevolge dezer nadere bedenkingen der Kamer, heeft de regering nog de volgende wijzigingen in de wetsontwerpen van Grondwetsherziening gebragt. De wet regelt de uitoefening van 't regt van vereeniging in 't belang der openbare orde. De wet regelt de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen. Verkiesbaar voor de Eerste Kamer zijn van de hoogst belasten een voor elke 4000 inwoners. De Tweede Kamer heeft het regt van onderzoek, te regelen door de wet. Overal in 't rijk wordt van overheidswege openbaar lager onderwijs gegeven. De wet regelt de schadevergoeding der levenslange ambtenaren, die door de grondwetsherziening aftreden.

't Voorloopig kiesreglement is gewijzigd naar 't voorstel der Kamer: kiezers zijn in de steden de thans verkiesbaren, en te plattenlande de thans stemgeregtigden, wordende voor deze laatste de census verhoogd, en wel voor Drenthe tot *f* 20. Voor de benoeming tot afgevaardigde ter Tweede of candidaat voor de Eerste Kamer wordt de *volstrekte* meerderheid gevorderd der uitgebragte stemmen.

De Tweede Kamer heeft besloten van gemeentebesturen, even als van Prov. Staten, ongezegelde adressen aantenemen.

In Limburg zijn bijna alle gemeenten nog aanzienlijke sommen over 1847 aan de schatkist schuldig wegens geädmodieerde accijnsen, terwijl zeer weinige gemeenten de registers voor 1848 hebben opgemaakt. De gouverneur heeft nu de gemeentebesturen gelast aan dezen onwettigen toestand een eind te maken, desnoods ook door geregtelijke vervolging der belastingpligtigen.

Onze regering heeft de fransche republiek erkend. Den 7 heeft onze gezant baron *Fagel* aan generaal *Cavaignac* te Parijs zijne geloofsbrieven overhandigd.

Bij 't onderzoek in de afdeelingen der Tweede Kamer van 't wetsontwerp tot wijziging der accijnsen op 't gemaal en geslagt, oordeelde de meerderheid, dat de Kamer zulke aangelegenheden niet meer mogt behandelen, maar zich bepalen moest tot de grondwetsherziening, terwijl zij de belasting op 't gemaal ook geenzins zoo verwerpelijk achtte, noch in hare afschaffing eene afdoende verligting voor de arbeidende klasse zag; in allen gevalle was het roekeloos van de regering, de schatkist van die inkomst te willen berooven zonder een ander duurzaam middel in de plaats te stellen. Overigens erkende men gaarne, dat het eigenaardige moeijelijkheden inhad, de afteschaffen accijnsen door andere blijvende belastingen, die den toets van deugdelijkheid konden doorstaan, te vervangen, en rekende dit punt dan ook geenzins onder de minst geldige bezwaren tegen 't geheele voorstel.

De regering heeft geantwoord, dat eene stellige belofte van hare zijde en de daardoor bij de ingezetenen ontstane verwachting eene spoedige behandeling dezer zaak vorderen; ook de bezwaren uit de voordragt zelve ontleend, acht zij ongegrond.

De voordragt om op nieuw de begrooting van oorlog voor 1848 te verhoogen met *f* 1,829,021, vond bij 't onderzoek in de afdeelingen (waaraan slechts 36 leden deelnamen) veel tegenstand. Vrij algemeen verklaarde men niet overtuigd te zijn dat die verhooging volstrekt noodzakelijk was, daar Europa's toestand niet zulke afdoende redenen tot ongerustheid meer opleverde als in Maart jl., terwijl de in Europa heerschende spanning nog wel lang zou voortduren. Ook tegen de bijzondere uitgaven, die de regering uit de aangevraagde som bestrijden wil, rezen vele bedenkingen: zoo waren er leden, die het in weerbaren staat brengen van Koevorden, Bourtange enz. nutteloos achtten.

De regering heeft hierop geantwoord, dat het tegenwoordig oogenblik geenzins gedoogt de strijdkrachten te verminderen, zijnde de staat van zaken over 't algemeen nog dezelfde als in Maart jl., terwijl ook 't Limburgsche vraagstuk tot verwikkelingen kan leiden. Aangaande 't herstellen van verdedigingswerken zegt de regering, dat niemand in de tegenwoordige tijdsomstandigheden vooraf bepalen kan, welke werken *niet* behoeven te worden opgemaakt, dat Koevorden, Bourtange en de Langakkerschans op de eenige bruikbare wegen liggen, welke aan die zijde toegang in ons land verleenen: 't gebruik dier wegen met eene kleine magt, ja slechts voor eenige weinige dagen, den vijand te betwisten, kan voor de oorlogskans onberekenbare voordeelen opleveren.

Ten gevolge van bedenkingen der afdeelingen, zijn in 't wetsontwerp op den verderen verkoop van domeinen, de navolgende algemeene voorwaarden van dien verkoop gebragt: „dat de perceelen dadelijk worden toegewezen, zoodra de geboden som niet beneden de berekende waarde is; dat de prijs wordt betaald in termijnen, binnen zes jaren, met eene rente van 2^{5} pCt voor 't verschuldigde; dat de koopers dadelijk in 't genot treden, behoudens zekerheid voor den prijs; dat de perceelen worden verkocht vrij van lasten, andere dan door elken eigenaar te dragen, en dat de koopers 5 pct betalen voor *alle* kosten."

Op de algemeene vergadering van 't Nederl. Onderwijzers-genootschap, den 10 en 11 te Utrecht gehouden, is ook 't pauperisme behandeld. Men kwam daarin overeen, dat van de drie hoofdoorzaken der armoede, gebrek aan kracht (bij ouden en zieken), gebrek aan werk en gebrek aan zedelijkheid, 't bekampen dezer laatste geheel lag op den weg des onderwijzers, door bevordering der zedelijke en godsdienstige strekking van 't onderwijs en door bestrijding van den sterken drank; daarbij moeten zij de kinderen gewennen aan orde, zindelijkheid en werkzaamheid; dit laatste ook door inrigting van meer of min gijmnastische speelplaatsen; voorts door werkscholen, en eindelijk door de kinderen telkens opmerkzaam te maken op de zedelijke oorzaken der armoede: luiheid, speelzucht en dronkenschap.

Gewigtige opmerkingen werden hierbij gevoegd door prof. *Ackersdijk*. Hij wenschte aansluiting van 't onderwijs, vooral ten platten lande, aan eenig werk of

bedrijf. Hij maakte de vergadering opmerkzaam op de onkunde der armere klassen in dit land omtrent de dagelijksche belangen des huishoudens, 't gewone beleid der zuinigheid, het wel kiezen der uitgaven; in deze onkunde en ongeschiktheid, waardoor de arme veel verspilt uit gebrek aan doorzigt, zou 't lager onderwijs veel licht kunnen verspreiden; in meerder huishoudelijk beleid onderrigt te geven, ware welligt mogelijk. Eindelijk heerschen bij de armen vele valsche voorstellingen omtrent de rijken; de arme meent b.v. dat hij arm is, omdat de vermogende rijk is. 't Onderwijs moet gezonde beginselen van staathuishoudkunde inprenten, zoodat de arme den toestand der maatschappij helder leere inzien en wete, hoeveel ongelukkiger zijn toestand zou zijn, indien den rijken hun rijkdom werd ontnomen. Rijkdom moet hij weten, dat enkel een gevolg is van spaarzaamheid, van het niet-verteren; en het zijn die kapitalen alleen, die den arme in staat stellen om te arbeiden. Zulke waarheden algemeen verspreid, bewaren den arme bij tevredenheid en moed en de maatschappij voor haar ondergang.

Prof. *van Swinderen* berigtte, dat men te Groningen een praktisch rekenboek vervaardigt, waarvan de voorbeelden tevens zijn voorbeelden van hetgeen men door spaarzaamheid en overleg verkrijgt.

De aangeprezen wijze van den hr *Klotzsch*, om door 't afknijpen der eerste knoppen de aardappelplanten te doen uitstoelen, en deze handelwijze nog eenmaal te herhalen, is gebleken niets tot afwending der aardappelziekte bijtedragen. [*Landhuish. Ct*].

Bij de herv. gemeente te Delfshaven is beroepen Ds. *Molenaar*, pred. te Scheveningen.

Door belanghebbenden is aan de regering ingediend een ontwerp tot bedijking en droogmaking van 't Wieringermeer ('twelk 18,000 bunders, ongeveer zooveel als 't Haarlemmer meer, beslaat.)

ZM. heeft aan eenige particulieren concessie verleend tot aanleg van een steenweg van Zuidlaren naar den straatweg van Groningen naar Assen, met intrekking eener vroeger daartoe aan anderen verleende concessie, waarvan nog geen gebruik was gemaakt.

ZM. zal, verzekert men, eertstdaags vijf leden der Eerste Kamer benoemen.

Assen, 14 Augustus.

In den morgen van 10 dezer ongeveer te vijf uur is de bliksem boven in den toren van 't kerkgebouw te Vledder geslagen, zonder echter brand te veroorzaken; 't grootste gedeelte van de kap is verbrijzeld geworden. De bliksem schijnt van boven tot beneden slingerender wijze om den toren te zijn gegaan, blijkbaar doordien op onderscheidene plaatsen zware brokken steen uit den muur zijn gescheurd; voorts is een 60tal glasruiten in de ramen van 't kerkgebouw verbrijzeld, hetwelk echter niet door den bliksem maar door den daarop gevolgden slag schijnt veroorzaakt te zijn; de veroorzaakte schade wordt op *f* 200 geschat.

Op de jaarmarkt, den 7 jl. te Zuidlaren gehouden, waren aangebragt 1436 stuks rundvee en 170 paarden; de handel was buitengewoon levendig, en voor het rundvee werden buitengewoon hooge prijzen besteed; de melkkoeijen en die aanstaande waren te kalven golden van *f* 55 tot *f* 150. Er zijn verscheidene vaarzen voor *f* 100 verkocht en zelfs hebben twee ieder *f* 120 opgebragt. Voor de paarden werden ook goede prijzen besteed.

DRENTSCHE OUDHEDEN, *door* L. S. F. Janssen, *Lit. Doct. Conservator bij het museum van oudheden te Leijden. Met platen. Utrecht bij* Kemink en Zoon. 1848.

Die prijs stelde op de oudheden der provincie Drenthe, zag met belangstelling de uitkomsten te gemoet van de nasporingen door Dr *Janssen* in de twee laatste jaren gedaan. Het bovengenoemde werk stelt de verwachting niet te leur, en het is voor de *Drentsche Courant* eene even aangename als verpligte taak, daarvan verslag te geven. Het boek beslaat 190 bladzijden met twee platen, platte gronden bevattende, en twee groote tabellen, die eene statistiek der Hunebedden aanbieden. Het oogmerk des schrijvers was »te »leveren van een beknopt, maar wetenschappelijk overzigt »over de oude monumentele overblijfselen van Drenthe uit »den vóórchristelijken, heidenschen tijd: een overzigt, ge»lijk er tot dusver niet bestond, en waaraan naar zijne over»tuiging, reeds langen tijd behoefte was" (Voorr. IV). De schrijver betuigt verder »zijn onderwerp geenszins te heb»ben uitgeput, maar ruimte tot gewigtige aanvulling en na»lezing over te laten." Het onderzoek is gesplitst in vijf hoofdstukken, als 1° Hunebedden, 2° Oude grafsteden, behalve de Hunebedden, 3° Hunsow, 4° de Valtherbrug, 5° de overige monumenten, als legerplaatsen, wildgraven, schansen, waterburgten, kuilen, steenvloeren en losse voorwerpen in de aarde gevonden. In vijf Bijlagen wordt gehandeld 1° over den naam en de afkomst der Hunebedden, 2° Heuvels te Bunen, 3° steenen te Bunen, Hunsow en Exlo, 4° Verwoesting der stad Hunsow en 5° merkwaardige heuvels te Exlo bij Hunsow. De S. heeft met de meeste naauwkeurigheid nagegaan en gebruikt alles wat tot heden over de Drentsche oudheden was geschreven, de verdiensten der schrijvers regt gedaan, en tevens uit de werken der Noordsche en Germaansche oudheidkundigen alles bijgebragt, wat tot opheldering der Drentsche monumenten kon dienen, zoo als men dit van den man mag verwachten, die op de hoogte der wetenschap staat, aan welke hij zijn leven heeft gewijd. De beperkte ruimte van dit blad laat slechts toe, bij eenige hoofdpunten stil te staan.

Aan de Hunebedden is veel arbeid besteed. Hoogst belangrijk zijn de beschouwingen in het eerste Hoofdstuk over de gedaante dezer monumenten en over de zwaarte der steenen. De verbrande menschenbeenderen wijzen de sepulcrale bestemming aan. De overige voorwerpen van steen en gebakken aarde getuigen van een vroeger tijdperk; de laatste zijn meestal van kleiner gedaante en fijner hoedanigheid dan die, welke in de grafheuvels voorkomen; sporen van den Romeinschen of na-Romeinschen tijd ontbreken geheel. De vroegste bewoners dezer gewesten zijn dus als de stichters te beschouwen, hoezeer zij, blijkens hun gebeente, in grootte het gewone menschengeslacht niet overtroffen, en de reuzen alleen in de verbeelding van Vader *Picardt* bestonden. In dit stuk konden vele kleine bijzonderheden niet worden opgenomen, maar de schrijver kwam op het gelukkig denkbeeld, die in eene statistische tabel voor te stellen. Dit stuk, op twee bladen gelitografieerd, heeft de volgende rubrieken of kolommen, 1° plaatsnamen, 2° getal der Hunebedden, 3° topographische ligging, 4° oorspronkelijke vorm, 5° geographische ligging, 6° grootte van buiten, 7° grootte van binnen, 8° grootte van den grootsten steen, 9° eigendom, en 10° bijzondere opmerkingen. Op de Hunebedden volgen in het II Hoofdstuk de overige *oude grafsteden*. De slotsom van het oordeelkundig onderzoek is, dat de grafheuvels niet van Romeinschen, maar van Germaanschen oorsprong zijn. Het III Hoofdstuk handelt over het befaamde Hunsow. Vermoedelijk zoude *Picardt* aan den Dr. het bezit van *gequalificeerde oogen* betwisten; maar — het hooge woord moet er uit — de oude stad en haven, hare verwoesting door de Noormannen, waarvan het oude erfgerucht gewaagde, is

voor het licht der kritiek verdwenen, als de heidenevelen voor de zonnestralen. Na het vroeger onderzoek van Prof. *Reuvens* en dat der Provinciale commissie in 1843, heeft Dr *Janssen* zelf het terrein naauwkeurig opgenomen en onderzocht; niets beloonde echter zijne moeite, geen spoor van vroegere bewoning of bebouwing deed zich op; zelfs is het niet eens zeker, dat de, ook elders in Drenthe voorkomende, straatjes door menschenhanden zijn gelegd. De vele grafheuvels doen al weder de sepulcrale bestemming vermoeden, maar het vraagstuk zal welligt nimmer voldoende worden opgelost; behalve Hunsow worden drie andere fabelachtige steden in Drenthe genoemd, de *Bunerhees* onder Borger, *Barnar* achter de Angelsloo in de marke van Zuid- en Noordbarge, en de derde op een heuvelachtig terrein achter Valthe. Niet minder fraai is het onderzoek over de Valtherbrug of houtweg door den Ingenieur *Carsten* in 1819 ontdekt. Bekend is het, hoe deze brug, door vele schrijvers aan de Romeinen toegekend, nader, op voorgang van den Heer *Spandaw*, door de tweede Klasse van het Koninklijk Instituut tot de XV eeuw werd terug gebragt, en als een kloosterpad beschouwd. Het vak door den Schrijver ontbloot, was breeder dan de vroeger ontdekte, en hield ruim elf Rijnlandsche voeten; de rigting was Z.O. en N.W., afwijkende van de vorige. Het werk verraadt eene geoefende hand, en de stevigheid bewijst, dat de brug niet enkel voor voetgangers was bestemd. Romeinsche penningen worden op gelijke, zelfs op mindere diepte in het veen aangetroffen. De Schrijver kon, bij zijn gemaakt bestek, hier niet in het onderzoek treden, of deze houtweg, die niet eenig in zijne soort is, behoort tot de *pontes longi* van *Tacitus*, maar bepaalt zich om uit de gevonden voorwerpen te bewijzen, dat de Romeinen ook in Drenthe zijn geweest, en de Valtherbrug hun werk is. Zijne meening steunt op de Romeinsche munten in 1842 op korten afstand van Valthe, en in 1839 in groote hoeveelheid te Ballo gevonden; op de ontdekking van een aantal Romeinsche beeldjes te Emmen in 1845 en 1846, en die eener liggende nimf in 1847 te Leggeloo op dezelfde diepte als de Valtherbrug, eindelijk op twee eikenhouten karrewielen van Romeinsch maaksel, het een in 1838 te Gasselter Boerveen en het ander in 1847 bij overblijfsels der Valtherbrug ontdekt. De kroon wordt aan dit gevoelen opgezet door de nasporingen van den Duitschen natuuronderzoeker *Spengler*, die uit den tijd tot de vorming van het veen en der aard- of heidekorst vereischt, heeft bewezen, dat er 1800 jaren noodig waren, om deze massa boven de Valtherbrug te vormen. De Schrijver vertrouwt, dat, bij de geheele ontblooting der brug, die niet meer dan *f* 3000 zoude kosten, de gevonden voorwerpen nog nadere opheldering zullen geven, en daardoor de ouderdom der hooge veenen met meerder zekerheid zal kunnen bepaald worden.

Wij kunnen ons verslag niet over het V Hoofdstuk uitstrekken, maar stippen alleen aan, dat de Schrijver de zoogenoemde legerplaatsen niet voor Romeinsch maar voor oud-Germaansch houdt, jonger dan de Hunebedden; de krijgskundige of godsdienstige bestemming is geheel onbewezen, even als de bewering, dat zij tot woonplaats of landbouw zouden hebben gediend. De nabijheid der grafheuvels en opgedolven beenderen doen ook hier aan eene sepulcrale bestemming denken. Ons verslag moge elk beschaafd inwoner van dit gewest aanmoedigen, om zich dit voor Drenthe en de wetenschap zoo belangrijk boek aan te schaffen, als een compendium en vademecum voor de oudheden van Drenthe. Met innige overtuiging zeggen wij, dat de Schrijver vele punten reeds tot groote helderheid heeft gebragt, schoon zijne zedigheid (bl. 3) beweert, dat tevens zijn werk bewijst »wat er »nog in Drenthe te onderzoeken valt, indien men eens zal »kunnen zeggen, dat ook dit gedeelte onzes vaderlands voor »de wetenschap ontgonnen is." Wij twijfelen niet of velen zullen door dit werk tot eigen onderzoek worden aangespoord, en dan op de hulp, deelneming en voorlichting van den Schrijver kunnen rekenen. Ook zij, bij wie het materiele boven de wetenschap gaat, zullen bezeffen, dat er verband tusschen beide bestaat, en dat alles, wat strekken kan om op onze Provincie meer de aandacht te vestigen, tevens dient om haar stoffelijk belang te bevorderen.

Buitenland.

't Duitsche Parlement heeft een voorstel tot opheffing des adels verworpen met 282 tegen 167 stemmen, maar bepaald, dat aan geen stand bijzondere voorregten verknocht, en alle titels, niet met eenig ambt verbonden, vervallen zijn; dat de verpligting tot de krijgsdienst voor allen gelijk is en daarbij geene plaatsvervanging toegelaten wordt. Met 288 tegen 146 stemmen heeft het Parlement besloten tot afschaffing der doodstraf, behalve in de gevallen waarin zij door de krijgswet voorgeschreven wordt. Ook de lijfstraffen, brandmerk en tepronkstelling zijn afgeschaft; doch 't voorstel tot afschaffing der gijzeling voor schulden, is verworpen.

Radetzky is den 6 Milaan binnengerukt; koning *Karel Albert*, ziende dat verdediging onmogelijk was, heeft de stad bij capitulatie aan de Oostenrijkers overgegeven, en Lombardije geheel ontruimd. 't Schijnt dat de Oostenrijkers hem niet zullen volgen in zijne eigene staten.

Op Zondag den 13 Augustus 1848 is te Zuidlaren voorspoedig bevallen van eene welgeschapene dochter Vrouwe *H. M. M. de Rooij*, echtgenoote van

Mr. C. E. KNIPHORST.

Jan Boer Wz. en Zoonen, boomkweekers te Boskoop, zijn alhier gearriveerd om commissiën op te nemen, verzoekt ieders gunst en recommandatie, is gelogeerd bij den Heer *J. H. Wind* te Smilde.

Twee Kleermakersknechten, hun werk verstaande, kunnen vast werk bekomen bij *A. van Dijk*, te *Assen*.

LOTERIJ, 5. kl. 12. lijst: n. 2210, 5716, 9293, 3317 elk *f* 1000.

Meppel, 10 *Aug*. Rogge *f* 5.65. Boekweit *f* 5.20. Boter $1\frac{1}{8}$ n. pond *f* 1.05. Boter $\frac{1}{8}$ vat *f* 13.50.

Hoogeveen, 8 *Aug*. N. Rogge *f* 5.35; O. Rogge *f* 5.35; Boekw. *f* 5.20; Haver *f* 2.25; Boter n. pond *f* 0.00.

Zwol, 11 *Aug*. Tarwe *f* 8.50 a *f* 9.50. Rogge *f* 5.20 a *f* 5.60, nieuwe *f* 5.00 a *f* 5.50. Boekweit *f* 4.25 a *f* 5.00. Gerst *f* 3.80. Aardappelen *f* 1.10 a *f* 1.75. Boter ned. pond *f* 0.65 a *f* 0.80; $\frac{1}{8}$ ton *f* $15.37\frac{1}{2}$ a *f* $15.62\frac{1}{2}$.

Groningen, 11 *Aug*. Tarwe *f* 7.00 a *f* 8.50. Rogge *f* 4.90 a *f* 5.70. Boekweit *f* 4.75 a *f* 6.35. Gerst *f* 3.65 a *f* 4.35, knobbe *f* 3.30 a *f* 3.90. Dikke haver *f* 2.65 a *f* 3.65. Voerhaver *f* 2.30 a *f* 2.55. Paardeboonen *f* 4.60 a *f* 5.25. Koolzaad *f* 7.25 a *f* 8.75. Aweelzaad *f* » a *f* » ». Gort grove *f* 6.50 a *f* 6.75, parel 100 ned. pond *f* 9.50 a *f* 10.50. Raapolie per vat *f* 33.50. Tarwe prijshoudend. Rogge vond tot genoteerde prijzen wel koopers. Boekweit door schaarschheid 15 ct hooger verkocht. Gerst iets lager afgegeven. Haver prijshoudend. Boonen in een doen. Koolzaad minder aan en niet dan lager te verkoopen. Gort goed prijshoudend.

Amsterdam, 12 *Aug*. Werk. Sch. $2\frac{1}{2}$ pct 44 a $\frac{3}{16}$; dito 3 pct $51\frac{3}{8}$ a $\frac{5}{8}$; dito op resc. 3 pct » a »; Werk. Sch. 4 pct $68\frac{3}{4}$ a $\frac{7}{8}$; O.I. leening 4 pct $67\frac{5}{8}$; Am. Synd. $3\frac{1}{2}$ pct $66\frac{3}{4}$; Handelm. $4\frac{1}{2}$ pct » a »; Haarlemmerm. 5 pct » a »; Aand. Rijnspoorw. $4\frac{1}{2}$ pct »; Aand. Holl. Spoorw. » a ».

De laatste helft der week waren onze fondsen algemeen gunstig gestemd, vooral door den hoogeren koers der Oostenrijksche fondsen.

Te *Assen*, bij VAN GORCUM EN COMP., Provinciale Drukkers.